

INVÁZNE RASTINY A POVINNOSTI OBCÍ

ŽILINA
5. OKTÓBER 2023
EVENT HOUSE

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Európska únia
Kohézny fond

Európska únia
Kohézny fond

Mgr. EVA PIETOROVÁ

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Európska únia
Kohézny fond

Európska únia
Kohézny fond

Invázne rastliny

bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

- *pochádza zo západného Kaukazu*
- *do Európy bol prinesený ako okrasná a medonosná rastlina*
- *prvý údaj v Európe – r. 1817*
- *prvý údaj zo Slovenska – 1963*

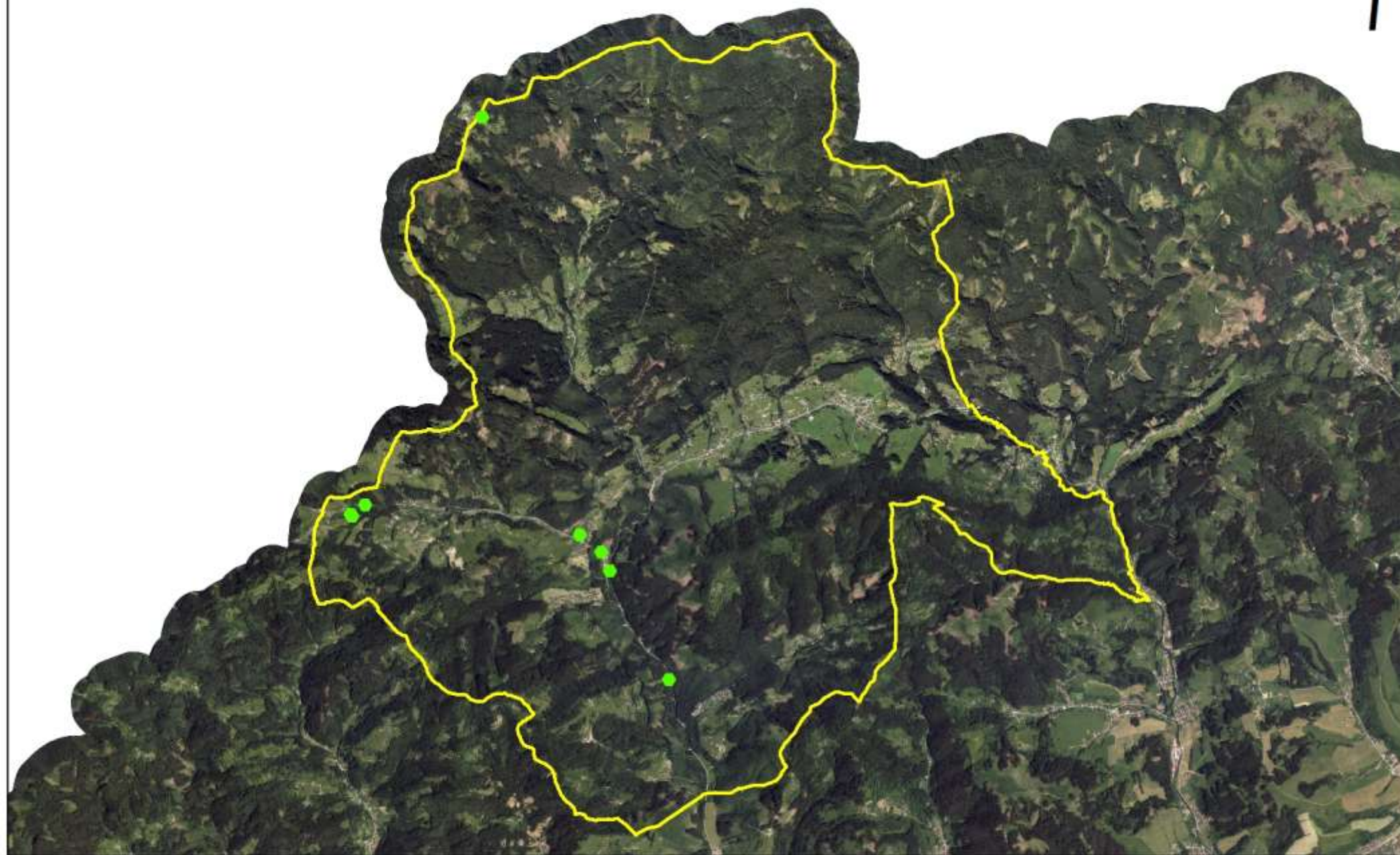
*Osídľuje antropogénne stanovištia
(okraje ciest, skládky, záhradky)
brehy vodných tokov, okraje lesa,
lúky a pasienky*

- *Najčastejšie 2.ročná rastlina*
- *dosahuje výšku až do 5 m*
- *1 rastlina môže vytvoriť až
27 000 semien*
- *Semená si môžu uchovávať klíčivosť až
10 rokov*

Oblasti pôvodného výskytu boľševníka obrovského v k. ú. Klokočov

1:60 000

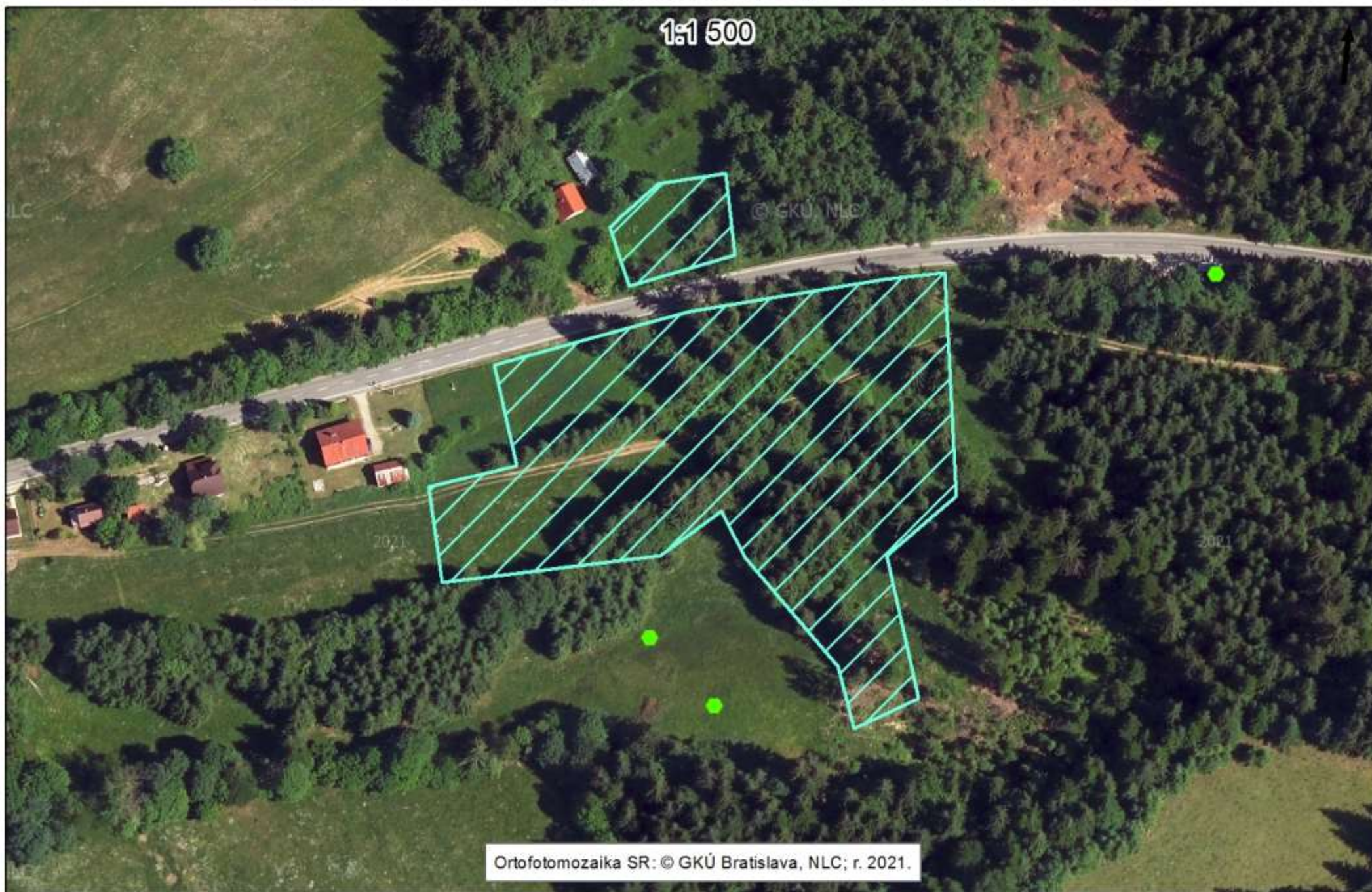

● Oblasti pôvodného výskytu boľševníka obrovského — Hranica k. ú. Klokočov

0 0,5 1 Km

Ortofotomozaika SR: © GKÚ Bratislava, NLC; r. 2021.

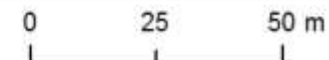
Klokočov-Konečná - areál pôvodného výskytu boľševníka obrovského

Menšie ohniská pôvodného výskytu boľševníka obrovského

Pôvodné plochy s väčším zastúpením boľševníka obrovského

bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)
vzhľad porastov v období začatia manažmentov

bol'ševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

manažment orezávania okolíkov na Konečnej

bol'shevník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)
lúka na Konečnej po manažmente orezávania (strihania) okolíkov

bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

lokalita na Bielom kríži, vpravo vyhynutý jedinec z orezania v predošlom roku

bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

výhody a zásady manažmentu orezávania okolíkov s nezrelými semenami:

- Bolševník obrovský je monokarpická rastlina, spravidla prináša plody raz za život, potom uhynie. Údaj z Klokočova – Konečnej z roku 2007: kvitlo cca 340 – 360 jedincov, po orezaní uhynulo 296 jedincov (suché vlašajšie stonky), t.j. **cca 80%) uhynulo**
- Dôležité je sledovať kvitnutie cca 1. polovica júla), po odkvitnutí v priebehu 2 týždňov vytvára **nezrelé zelené semená**, ktoré pretvárajú bez opadávania 2 – 3 týždne, vtedy je vhodné veľké okolíky orezať uložiť do vriec a následne spáliť. Koncom leta je dôležité skontrolovať, či niektoré jedince nevytvorili náhradné súkvetia a súplodia.
- Rastliny sú v štádiu zelených semien podstatne menej šťavnaté, s menším rizikom poleptania jedovatou šťavou.
- Dôležité je postup v ďalších rokoch opakovať, až do vyčepania zásob semien, pri veľkých lokalitách 10 – 15 rokov, zvyškové populácie aj dlhšie.
- Napriek veľkej rozlohe (cca 1,2 ha) hlavnej lokality bola veľká lokalita Klokočov Konečná (pod cestou) v roku 2023 bez kvitnúcich jedincov a listových ružíc , **od roku 2008 aj bez použitia chemických prostriedkov**.

bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

lokalita pri rieke Kysuci, je vhodné orezať okolíky so semenami, ostatné
nechať dokvitnúť

bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

Rôzne spôsoby odstraňovania:

- a) *chemické – postrek na listy*
- b) *kombinované – mechanické a chemické*
- c) *mechanické – kosenie, vysekávanie, vykopávanie koreňovej hlavy*
- d) *orezávanie súplodí (okolíkov) s nezrelými semenami*
- e) *pasenie*

